

ਆਮ ਨਿਵੇਸ਼ ਘੁਟਾਲੇ

ਨਿਵੇਸ਼ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸ਼ੱਕੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਪੈਸੇ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਗੁਆ ਦੇਵੋਗੇ। ਇਹ ਕੁਝ ਆਮ ਘੁਟਾਲੇ ਹਨ।

ਐਡਵਾਂਸ ਫੀਸ ਸਕੀਮ

ਇੱਕ ਅਡਵਾਂਸ ਫੀਸ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ, ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਰਿਟਰਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਪੈਸਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਸ਼ਾਜਨਕ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਘੁਟਾਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੈਸੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਉਸ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਘੁਟਾਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਕਸਰ ਉਹਨਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਜੋਖਮ ਭਰਪੂਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਾਟੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਗੇ। ਉਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਖਰੀਦਣਗੇ ਜਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਕਰਨਗੇ, ਪਰ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ “ਵਾਪਸੀਯੋਗ” ਫੀਸ, ਡਿਪੋਜ਼ਿਟ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਵਧੇਰੇ ਪੈਸਾ ਭੇਜਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ, ਉਹ ਵੀ ਗੁਆ ਦੇਣਗੇ।

ਬਾਇਲਰ ਰੂਮ ਘੁਟਾਲਾ

ਨਿਵੇਸ਼ ਘੁਟਾਲੇ ਅਕਸਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਟੀਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਦਫਤਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ “ਬਾਇਲਰ ਰੂਮ” ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਅਸਲ ਹੈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ‘ਤੇ ਭੇਜਣ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਟੋਲ-ਫ੍ਰੀ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਪਤਾ ਵੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪਰੰਤੂ, ਕੰਪਨੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਵੈਬਸਾਈਟ ‘ਤੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨਕਲੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਬਾਕਸ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਦਫਤਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਪੈਸਾ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੱਕ ਘੁਟਾਲੇਬਾਜ਼ ਦੁਕਾਨ ਬੰਦ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਘੁਟਾਲੇ ਵੱਲ ਵਧ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਘੁਟਾਲਾ

ਘੁਟਾਲੇਬਾਜ਼ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜੋਖਮ ਦੇ ਉੱਚ ਰਿਟਰਨ ਜਾਂ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨਗੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਐਪ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਸੰਪਤੀਆਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਫੰਡ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਹ ਐਪ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਵਪਾਰ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਸੰਪਤੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ।

ਕਈ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਟਰੇਡਿੰਗ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਜੋ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਸੰਪਤੀ ਵਪਾਰ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।

ਛੋਟ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀਆਂ ਦਾ ਘੁਟਾਲਾ

ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀਆਂ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀਆਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਕਾਂ ਕੋਲ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਭਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਛੋਟ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀਆਂ ਇਕ ਅਪਵਾਦ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੇ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹਨ, ਜੋ ਕੁਝ ਵਿੱਤੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਛੋਟ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀਆਂ ਘੁਟਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਰ ਕੁਝ ਘੁਟਾਲੇਬਾਜ਼ ਫਰੇਬੀ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ “ਛੋਟ” ਵਾਲੀਆਂ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀਆਂ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਸ਼ਾਜਨਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ “ਪਬਲਿਕ ਹੋਣ” ਦੇ ਟਿਪ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਫੋਨ ਕਾਲ ਜਾਂ ਈਮੇਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਰੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਆਮਦਨੀ ਜਾਂ ਕੁੱਲ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕਿੰਨੀ ਰਕਮ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਦਾ ਹੈ।

ਫੌਰੈਕਸ ਘੁਟਾਲਾ

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ (ਫੌਰੈਕਸ) ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਤਰਲ ਵਿੱਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਰੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਵ ਤੇ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮੁਦਰਾ ਖਰੀਦਦੇ ਅਤੇ ਵੇਚਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜੋਖਮ ਭਰਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੌਰੈਕਸ ਵਿਗਿਆਪਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਕਸਰ ਕੋਰਸਾਂ ਜਾਂ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੁਆਰਾ। ਪਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਉੱਚ, ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਟਾਫ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੋਹਰੀ-ਤਕਨੀਕੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਵਪਾਰਕ ਖਾਤਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਨਾਲ, ਵੱਡੇ, ਵਧੀਆ ਵੰਗ ਨਾਲ ਸੰਸਾਧਿਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਹਰਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਨਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਫੌਰੈਕਸ ਵਪਾਰ ਕਿੰਨਾ ਜੋਖਮ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਝ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਫੌਰੈਕਸ ਵਪਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਔਨਲਾਈਨ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਫਰਮਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਪਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਔਫਸ਼ੋਰ ਖਾਤੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ

ਵਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਪੈਸੇ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਗੁਆ ਦੇਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋ।

ਔਫਸ਼ੋਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਘੁਟਾਲਾ

ਇਹ ਘੁਟਾਲਾ ਵੱਡੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ “ਔਫਸ਼ੋਰ” ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਭੇਜਦੇ ਹੋ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਟੀਚਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਟੈਕਸਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਜਾਂ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕੀ ਰਹੋ - ਤੁਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੈਕ ਟੈਕਸਾਂ, ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਜ਼ਰਮਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੇ ਦੇਣਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਔਫਸ਼ੋਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਜੋਖਮ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਭੇਜਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗਲਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕੋਗੇ। ਤੁਹਾਡੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੈਨਸ਼ਨ ਘੁਟਾਲਾ

ਇਹ ਘੁਟਾਲਾ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਲਾਕਡ-ਇਨ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਅਕਾਊਂਟ (ਐਲਆਈਆਰਏ) (Locked-In Retirement Account (LIRA) ਵਿੱਚ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਬੱਚਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਤੁਸੀਂ LIRA ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਜਦ ਤਕ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਉਮਰ, ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ 55 ਜਾਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ। ਇਸ ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਸਾਲ ਕਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਢਵਾਏ ਗਏ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇਣਾ ਪਏਗਾ।

ਘੁਟਾਲੇ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ “RRSP loan” ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਟਾਲ ਕੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲੌਕ-ਇਨ ਫੰਡਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲੋਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਤੁਹਾਨੂੰ LIRA ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਆਪਣੇ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਸਟਾਰਟ-ਅਪ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਖਰੀਦਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਵੇਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ 60% ਤੋਂ 70% ਪੈਸੇ ਦਾ ਲੋਨ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਬਾਕੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਫੀਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੇਗਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਨਕਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋਗੇ, ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ LIRA ਵਿਚ ਇਕ ਵਡਮੁੱਲਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਰੱਖੋਗੇ। ਪਰ ਜੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਤੁਸੀਂ ਖਰੀਦਦੇ ਹੋ ਉਹ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਲੋਨ ਨਾ ਵੇਖੋ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਬਚਤ ਨੂੰ ਗੁਆ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਪੰਜੀ ਜਾਂ ਪਿਰਾਮਿਡ ਸਕੀਮ

ਇਹ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਈ-ਮੇਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਭਰਤੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਘਰ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਅਤੇ 6 ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ \$10 ਨੂੰ \$20,000 ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਾਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਮੀਰ ਬਣਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੱਦਾ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ।

ਜਿਹੜੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਜਲਦੀ ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰਿਟਰਨ ਕਾਫ਼ੀ ਜਲਦੀ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੇ ਚੈੱਕ ਹਨ। ਉਹ ਅਕਸਰ ਇੰਨੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਪੈਸਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਦੇਸਤਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। “ਵਿਆਜ ਦੇ ਚੈੱਕਾਂ” ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਖਰਕਾਰ, ਨਵੇਂ ਲੋਕ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਹੋਰ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਵੀ ਹੋਰ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਵੇਖੋਗੇ। ਤਾਂ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਣਗੇ।

ਪੰਪ ਅਤੇ ਡੰਪ ਘੁਟਾਲਾ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਘੁਟਾਲੇਬਾਜ਼ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਵਾਲੇ ਸਟਾਕ ਤੇ ਇੱਕ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਸੌਦੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਭਾਵਤ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਵੀ ਇਸ ਸਟਾਕ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਟਾਕ ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਸ਼ੇਅਰ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ, ਸਟਾਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੀਮਤ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਘੁਟਾਲੇਬਾਜ਼ ਆਪਣੇ ਸ਼ੇਅਰ ਵੇਚ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਟਾਕ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਕੀਮਤ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਫਜ਼ੂਲ ਸਟਾਕ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰੋ

ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। CheckBeforeYouInvest.ca 'ਤੇ ਜਾਓ

GetSmarterAboutMoney.ca 'ਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣੋ

Ontario Securities Commission

20 Queen St. W., 22nd Floor, Toronto, Ontario M5H 3S8

Tel: 1-877-785-1555 Email: inquiries@osc.gov.on.ca

ONTARIO
SECURITIES
COMMISSION

Get
Smarter
About
Money.ca

